

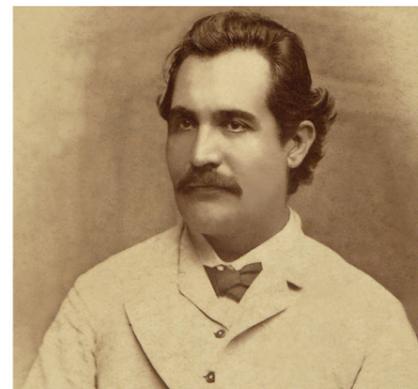
Opinia națională

Săptămânal de opinii, informații și idei de larg interes național

Director: Mioara VERGU-IORDACHE

Anul 24, nr. 734, 12 ianuarie 2016, 8 pagini, 1 leu, www.opinianaționala.ro

Cultura unui popor, sentimentul național, îl reprezintă pe acesta în fața întregii lumi. Valorile culturale sunt veșnice. Un popor care nu-și cunoaște patrimoniul cultural este ca un copil care nu-și cunoaște părinții. Fiecare popor își alege, din Panteonului Național, pe aceia care îi reprezintă mai bine: francezii l-au ales pe Voltaire, rușii, pe Pușkin, germanii, pe Goethe. Românii îl delegează pe Mihai Eminescu să-i reprezinte în fața întregii lumi. Tocmai de aceea,

15 ianuarie, ziua de naștere a poetului, a devenit

Ziua Culturii Naționale

» pagina 8

În acest an, se împlinesc:

● 165 de ani de la nașterea lui Spiru Haret ● 25 de ani de la înființarea Fundației România de Mâine și a Universității Spiru Haret

VIVAT, CRESCAT, FLOREAT!

Ești elev în clasa a XII-a și te pregătești pentru Bacalaureat?

PREUNIVERSITARIA

UNIVERSITATEA SPIRU HARET

MEDITAȚII GRATUITE

Limba Română
MARTI Orele 16⁰⁰ - 18⁰⁰
Sala 400

Limba Engleză
VINERI Orele 14⁰⁰ - 16⁰⁰
Sala 400

Matematică
MIERCURI Orele 16⁰⁰ - 18⁰⁰
Sala 216

Cursurile de pregătire au loc la Sediul Central al Universității Spiru Haret, str. Ion Ghica, nr. 13 (zona Papei Universității)

Pentru înscriere și informații suplimentare: pr@spiruharet.ro

Universitatea Spiru Haret îți vine în ajutor cu MEDITAȚII GRATUITE.

Cursurile de pregătire au loc la sediul central al Universității Spiru Haret, str. Ion Ghica nr. 13:

- Limba română, sala 400, marți, între orele 16 și 18
 - Limba engleză, sala 400, vineri, între orele 14 și 16
 - Matematică, sala 216, miercuri, între orele 16 și 18
- Înscrieri și informații suplimentare: pr@spiruharet.ro
ÎNSCRIE-TE ACUM!

Ghid de supraviețuire în liceu

Cum și cine ne ajută să devenim valoroși
Cât de frumos este la tine în liceu? Vrei sau nu să ai o prietenă sau un prieten, să reușești să ai un job, care să te ajute să îți ajuți pe ai tăi, sau, pur și simplu, vrei ca lumea să fie mai frumoasă, școala să devină hrană intelectuală, nu corvoadă, vrei ca toți cei din jur să te iubească și să te respecte nu doar să te arate cu degetul? Ești la cea mai frumoasă vârstă și ai tot dreptul ca visele tale să prindă aripi. Nu crezi că e posibil?

» Pagina 4

ERASMUS

Săptămâna Internațională 2015, la ISCAP, Porto:

Aspecte ale predării-învățării interculturale

Conf. univ. dr. Luiza Marinescu, cadru didactic la Facultatea de Litere a Universității Spiru Haret, a sintetizat rezultatele experienței de profesor invitat la Săptămâna Internațională a ISCAP Porto, Portugalia, organizată ca parte a programului Erasmus +, și de profesor care a predat cursuri de Cultură și civilizație românească la Școala de vară, organizată de Universitatea Spiru Haret între anii 2013 și 2015:

- Comunicare și discurs intercultural într-o limbă de circulație internațională
- Cultură majoră cultură minoră: studenții internaționali
- Interferențe lingvistice: rolul filmului didactic
- Interpretarea textului literar sau despre rolul enciclopediilor populare în limbi de circulație internațională în absența traducerilor în limbile culturilor minore sau în limbile de circulație internațională
- Traducerea literară ca act de comunicare la intersecția dintre culturi
- Bibliotecile on-line și învățarea interculturală
- Comunicare și discurs intercultural într-o limbă de circulație internațională: despre români, limba și cultura lor.

Vă invităm să le aflați și dumneavoastră, în pagina 6.

UNIVERSITARIA

Se află în dezbatere publică:

PROIECT de ORDIN privind aprobarea

Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație

(<http://www.edu.ro/index.php/articles/23831>), publicat la 6 ianuarie 2016

Puteți transmite observațiile dumneavoastră la adresa de e-mail: dgis@medu.edu.ro

Printre altele, METODOLOGIA-CADRU de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație prevede:

● Programele de studii universitare organizate în baza Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru absolvenții care au beneficiat de prelungire de studii, se finalizează: a) cu examen de licență/diplomă, pentru studiile în învățământul universitar de lungă durată; b) cu examen de absolvire, pentru studiile în învățământul universitar de scurtă durată.

● În situațiile prevăzute de Legea nr. 60/2000 privind dreptul absolvenților învățământului superior particular de a susține examenul de finalizare a studiilor la instituții de învățământ superior de stat acreditate, susținerea examenului de licență/diplomă este condiționată de promovarea de către absolvenți a unui examen de selecție. Examenul de selecție se organizează și se desfășoară în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în care se va susține ulterior și examenul de licență/diplomă și este recunoscut în toate sesiunile ulterioare de examene de licență/diplomă, dar numai în cadrul instituției la care a fost susținut și promovat. Instituțiile de învățământ superior acreditate care organizează și desfășoară examen de selecție prevăd în regulamentul propriu un capitol distinct privind organizarea și desfășurarea examenului de selecție, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

● Pot susține examen de licență/diplomă: a) absolvenții de învățământ superior ai programelor de studii/specializărilor acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu existente, lichidate, sau intrate în lichidare;

b) absolvenții care au promovat examenul de selecție.

● Instituțiile de învățământ superior acreditate organizează și desfășoară examen de licență/diplomă la: a) programe de studii universitare de licență/specializări acreditate în condițiile legii; b) programe de studii universitare de licență/specializări autorizate să funcționeze provizoriu, pentru care au, în același domeniu de licență, programe de studii universitare de licență/specializări acreditate. În situația în care, la nivel național, într-un domeniu de licență există numai programe de studii universitare de licență/specializări autorizate să funcționeze provizoriu, absolvenții acestor programe susțin examenul de licență/diplomă la instituții de învățământ superior acreditate care au programe de studii universitare de licență/specializări acreditate similare, stabilite de către ARACIS.

● O instituție de învățământ superior acreditată organizează și desfășoară examen de licență/diplomă pentru absolvenții proprii. O instituție de învățământ superior acreditată poate organiza examen de licență/diplomă pentru absolvenții altor instituții de învățământ superior acreditate sau autorizate provizoriu la programe de studii universitare de licență care există în structura instituției organizatoare, în condițiile prevăzute de regulamentul propriu, cu respectarea prevederilor legale.

● Absolvenții programelor de studii/specializărilor autorizate provizoriu sau acreditate lichidate, care nu mai funcționează la nivel național și care nu au susținut sau nu au promovat examenele de finalizare a studiilor, pot susține examenul de licență/diplomă la instituții de învățământ superior acreditate care au

programe de studii universitare de licență/specializări acreditate similare, stabilite de către ARACIS.

● Absolvenții unei instituții de învățământ superior acreditate se pot înscrie și pot susține examenul de licență/diplomă la o altă instituție de învățământ superior acreditată, cu aprobarea senatelor universitare ale celor două instituții de învățământ superior, după avizul consiliilor de administrație.

● Absolvenții care provin din instituții de învățământ superior autorizate provizoriu susțin examenul de licență/diplomă în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate, în baza unui protocol încheiat între cele două instituții de învățământ superior, cu aprobarea senatelor universitare, după avizul consiliilor de administrație.

● Examenul de licență/diplomă constă din două probe: a) proba 1: evaluarea cunoștințelor fundamentale și de specialitate; b) proba 2: prezentarea și susținerea lucrării de licență/proiectului de diplomă. Probele se desfășoară în prezența, în același loc și în același moment, a comisiei/comisiilor de examen specifice fiecărei probe și a examenatului. Prezentarea și susținerea lucrării de licență/proiectului de diplomă sunt publice. Tematica și bibliografia se publică pe site-ul web al instituției de învățământ superior.

● În regulamentul propriu, instituțiile de învățământ superior acreditate prevăd modul de susținere a probei pentru evaluarea cunoștințelor fundamentale și de specialitate: scris, oral, probă practică. Media de promovare a examenului de licență/diplomă trebuie să fie cel puțin 6,00. Nota de promovare trebuie să fie cel puțin 5,00 la fiecare dintre cele două probe. Media fiecărei probe, calculată ca medie aritmetică a

notelor membrilor comisiei de examen, precum și media examenului de licență/diplomă se determină cu două zecimale, fără rotunjire. Notele la probele orale de examen sunt numere întregi de la 1 la 10. Deliberarea comisiilor cu privire la stabilirea rezultatelor examenului de licență/diplomă nu este publică.

● Programele de studii universitare de master, organizate în baza Legii nr. 288/2004, cu modificările și completările ulterioare, se finalizează cu examen de disertație.

● O instituție de învățământ superior acreditată organizează și desfășoară examen de disertație numai pentru absolvenții proprii, din promoția curentă și din promoțiile anterioare, atât de la studiile universitare de master, cât și de la studiile postuniversitare de master organizate în baza Legii nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

● Pentru un program de studii universitare/specializare, examenul de finalizare a studiilor se organizează și se desfășoară în același condiții pentru toți absolvenții, indiferent de forma de învățământ parcursă sau de instituția de învățământ superior absolvită.

● Examenele de finalizare a studiilor se pot organiza în 3 sesiuni, în perioadele stabilite de senatele instituției organizatoare, din care două sesiuni în anul universitar curent și o sesiune în luna februarie a anului universitar următor.

● Modalitatea de desemnare și componența comisiilor pentru examenele de licență/diplomă și disertație și a comisiilor pentru soluționarea contestațiilor se stabilesc prin regulamentul propriu. Membrii comisiilor pentru examene și ai comisiilor pentru analiza și soluționarea contestațiilor nu se pot afla, cu cei examinați sau între ei,

în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv, conform legii.

● Diplomele pentru absolvenții care au promovat examenul de finalizare a studiilor se eliberează de către instituția organizatoare, în termen de cel mult 12 luni de la data promovării. Până la eliberarea diplomei, absolvenții care au promovat examenul de finalizare a studiilor primesc, la cerere, adeverințe de absolvire a studiilor. Adeverința de absolvire a studiilor conferă titularului aceleași drepturi legale ca și diploma și este necesar să conțină funcția, numele, prenumele și semnătura persoanelor responsabile din instituția de învățământ superior, precum și informațiile următoare: a) domeniul de studii universitare; b) programul de studii/specializarea; c) perioada de studii; d) media de finalizare a studiilor; e) statutul de acreditare/autorizare provizorie, forma de învățământ, limba de predare, locația geografică, numărul de credite și actul normativ care le stabilește (hotărârea a Guvernului, ordin al ministrului, după caz).

EDUCAȚIE FINANCIARĂ

Circa 30.000 de clienți au scăpat de povara creditelor în franci elvețieni

Pe 16 ianuarie 2016 se împlinesc doi ani de când povara creditelor în franci elvețieni a explodat din cauza creșterii puternice a cursului francului elvețian în fața leului. Dintre cele patru bănci, care au dat masiv credite în franci elvețieni, Banca Transilvania, BancPost și OTP Bank au lansat oferte de conversie a creditelor din franci elvețieni în euro sau lei. Raiffeisen Bank nu a prezentat nicio intenție în acest sens.

Doar în luna octombrie 2015, restanțele mai mari de 30 de zile la aceste împrumuturi au urcat cu 160 de milioane echivalent lei, iar suma totală a depășit 2 miliarde de lei, potrivit datelor publicate de Banca Națională a României (în ultimele date statistice oferite). În același timp, restanțele la creditele în lei au avansat cu peste 37 de milioane de lei, de la 4,41 miliarde de lei în septembrie, la 4,45 miliarde de lei în octombrie. La euro, restanțele s-au diminuat, însă, cu circa 136 de milioane de lei, iar cele în dolari au scăzut cu 21,2 milioane de lei.

Banca Transilvania-Volksbank și Bancpost deja au operat conversia unor credite

14.712 dintre clienții Volksbank România (preluată de Banca Transilvania) au fost considerați eligibili pentru programul de conversie cu discount. Oferta de conversie a Băncii Transilvania, desfășurată pe parcursul a trei luni, a constat în oferirea unei reduceri de 22,5% pentru cei care au convertit creditele VBRO din CHF în lei sau în euro, aplicabilă soldului creditului curent rezultat ca urmare a diminuării cu comisionul de risc/administrare plătit efectiv și nerecuperat de clienți până la data conversiei. „În prezent, la Volksbank România se desfășoară o nouă campanie, prin care datoria aferentă creditelor curente ale

clienților VBRO persoane fizice, indiferent de moneda împrumutului, este diminuată cu echivalentul sumelor achitate de aceștia ca și comision de risc/de administrare și/sau de rezervă minimă obligatorie și nerestituite anterior. Diminuarea datoriei s-a realizat automat, până la data de 30 septembrie a.c. Soluția are efect pozitiv asupra a aproximativ 15.000 de clienți ai Volksbank România.

Oferta Bancpost constă în dobândă fixă redusă de 1,5% pe an pentru primii trei ani, ceea ce se va reflecta într-o reducere medie a ratei lunare de 30%. După această perioadă, se va aplica o dobândă individualizată variabilă, compusă din marja fixă și indicele ROBOR la trei luni. Oferta de conversie prezentată de Bancpost se realizează la cursul de schimb al băncii de la momentul

realizării conversiei și nu presupune niciun comision de administrare credit și analiză din partea băncii.

OTP aduce ratele la creditele în franci la nivelul din decembrie 2013

La rândul său, OTP Bank a dat startul, pe 9 decembrie 2015, programului de conversie a creditelor în franci elvețieni (CHF), banca oferind majorității clienților o reducere de minimum 17,5% a soldului creditului, inclusiv restanțele. Sunt vizați 10.500 de clienți, iar conversia se va face în lei sau euro, la alegerea clientului. Conversia se va face la cursul BNR, iar dobânzile vor fi ROBOR la trei luni plus 3,5 puncte procentuale la creditele ipotecare, respectiv ROBOR la trei luni plus patru puncte la creditele de consum cu ipotecă. Pentru clienții care vor opta pentru conversia creditelor în euro, dobânzile vor fi de EURIBOR la trei luni plus 4-4,5 puncte la creditele ipotecare, respectiv EURIBOR la trei luni plus 5 puncte procentuale la creditele de consum cu ipotecă.

Ce pierderi generează unei bănci o astfel de conversie

Discountul minim de 17,5% se aplică unui sold de 477 milioane CHF brut, pentru care banca și-a bugetat deja pierderi de 400 milioane de lei, inclusiv

la nivel de grup. Pentru a putea compensa aceste pierderi, grupul ungar OTP a majorat deja capitalul social al băncii din România cu 171 milioane de lei.

Programul de conversie va fi derulat timp de trei luni, începând din 9 decembrie 2015, și se adresează clienților cu credite în franci care nu înregistrează restanțe mai mari de 90 de zile.

Cei care au restanțe de până la 120 de zile pot deveni eligibili pentru conversie dacă achită din datorii astfel încât să se încadreze în termenul de până la 90 de zile.

După aplicarea conversiei, banca estimează că clienții vor avea rate similare cu cele din decembrie 2014, oferta fiind competitivă cu cea a BT-Volksbank, a spus Mareș, manager de proiect pentru programul de conversie a creditelor în CHF la OTP Bank România. Presupunând că toți clienții eligibili vor participa, banca a bugetat o pierdere de aproximativ 30 de miliarde forinți înainte de taxe (96 milioane euro la cursul de miercuri, 9 decembrie).

Singura bancă la care nu s-a anunțat nici un fel de intenție de conversie a creditelor din franci elvețieni în euro sau lei este Raiffeisen Bank. Să fie vorba de o pierdere prea mare pentru bancă de nu vrea să își sprijine clienții?!

Gabriela ȚINTEANU

Pentru sugestii, reclamații sau orice alte „necazuri” întâmpinate în lumea economico-financiară, ne puteți scrie la: opinia@spiruharet.ro

Opinia
națională

ISSN 1221-4019

ISSN 1841-4265 (online)

www.opinianaționala.ro

www.facebook.com/opinianaționala

Strada Fabricii nr. 46G, sector 6, București

Telefon/fax: 021 316 97 91

Centrală: 021 316 97 85, 021 316 97 86, 021 316 97 87, interioare 168 și 143

e-mail: opinia@spiruharet.ro; on@spiruharet.ro

REDAȚIA:

Mioara Vergu-Iordache, Gabriela Moldoveanu

Mihăiță Enache (fotoreporter),

Vasilichia Dinu, Cornelia Prodan, Florentina Stemate (DTP).

Stimați cititori,

Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației

Opinia națională. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare. Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ

este editată de

FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE

Tiparul executat de

TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI
ROMÂNIA DE MÂINE

Solicitări de abonamente, cu plata prin mandat postal sau dispoziție de plată, se pot adresa serviciului de difuzare. Strada Fabricii nr. 46 G, sectorul 6, București. Telefon 021.316.97.88/ int.108.

UNIVERSITARIA

În data de 2 ianuarie 2016 s-a stins din viață conf. univ. dr. Nicu I. Aur, cadru didactic de excepție, care a activat în cadrul Facultății de Geografie și ca director al CTID Bacău al Universității Spiru Haret. Cu o activitate profesională bogată, cu multe lucrări destinate învățământului geografic preuniversitar și universitar, publicate în țară și în străinătate, profesorul Nicu Aur rămâne în amintirea noastră prin dăruirea profesională, tactul pedagogic, prin exigență și corectitudine, răbdare și inițiativă. A fost și va continua să fie întotdeauna un exemplu de urmat pentru studenții pe care i-a format, pentru asistenții pe care i-a îndrumat, pentru colegii cu care a avut întotdeauna relații cordiale. Fie că era la catedră, pe teren, în cercetare, în manifestări științifice, domnul conf. univ. dr. Nicu I. Aur se distingea prin implicare, standard științific, profesionalism, atitudine echilibrată.

Dumnezeu să vă odihnească în pace, domnule profesor!

Colectivul de geografi din Universitatea Spiru Haret

Conf. univ. dr. George V. Grigore – Diplomă de onoare

● Colegiul redacțional al publicației *Națiunea*, Editura *Națiunea* și Grupul de presă *Alcero* au anunțat distincțiile acordate pentru anul 2015. Ne face plăcere să anunțăm că printre premianți se numără și colaboratorul nostru, conf. univ. dr. George V. Grigore.

Diplomă de excelență: Gheorghe Zamfir – pentru întreaga operă muzicală și cariera artistică dedicată neamului și țării; Jenica Tabacu, directorul Muzeului Memorial B.P. Hasdeu, – pentru punere în evidență a valorilor spirituale românești, prin alcătuirea ediției B.P. Hasdeu și manifestările anuale de la Câmpina dedicate sărbătoririi celor 2 Iulii; Florin Chilian – președinte onorific al Fundației *Metropolis*, pentru acțiunile culturale caritabile având ca scop protecția, sprijinirea, încurajarea și susținerea dreptului copiilor la educație; Pavel Coruț – scriitor, pentru activitatea publicistică dedicată promovării istoriei și cultului strămoșilor.

Diplomă de onoare: Aurel I. Rogojan – pentru activitatea publicistică istoriografică, dar și de reflectare social-politică a evenimentelor contemporane românești și internaționale; Grid Modorcea – pentru activitatea publicistică de reflectarea a imaginii sociale-politice din țară și diaspora; Daniel Roxin – pentru activitatea

publicistică de factură istoriografică și activitatea documentar-cinească; George V. Grigore – pentru activitatea publicistică și didactică, realizată ca scriitor, actor și profesor de actorie

Diplomă: Galina Martea – pentru activitatea publicistică de documentare și cercetare educațională și socială ca repere ale identității naționale; Silvia Jinga – pentru activitatea publicistică realizată în cadrul mass-media românească din diaspora; Matei Mihai – pentru reflectarea imaginii sociale-politice prin intermediul lucrărilor de grafică; Costin Răzvan Bălășescu, primar orașul Breaza (Prahova) – pentru reînnoirea la valorile culturale tradiționale și eliminarea falsurilor melodice (manele) în cadrul sărbătorilor locale; Valentin Vrabie, primar comuna Peștera (Constanța) – pentru dezvoltarea europeană a comunității sale rurale prin programul *Renașterea satului românesc*, prin realizările de management administrativ în plan social, educațional, ecumenic și cultural.

librăria
HUMANITAS
de la Cișmigiu
București, Piața Teatrului nr. 10

Joi, 14 ianuarie, ora 19.00
Lansare de carte

Anthony Burgess
Moartea la Deptford

Invitați:
George Volceanov
Bedros Horasangian
Cosmin Ciotloș

lectură:
István Téglás

Moderator:
Denisa Comănescu
director general Humanitas Fiction

„O incursiune îndrăznească prin istorie, teologie, sex, limbă și spionaj... Un thriller dezarmant de realist, avându-l pe Marlowe ca erou... Un omagiu nimerit adus de un mare autor englez genului unui confimate.”
Kifaru Reviews

Joi, 14 ianuarie, ora 19.00, la librăria *Humanitas* de la Cișmigiu, are loc lansarea volumului *Moartea la Deptford*, de Anthony Burgess, în traducerea conf. univ. dr. George Volceanov, câștigătorul Premiului pentru traducere *Antoaneta Ralian*, la Târgul Internațional de Carte *Gaudeamus* din toamna anului 2015. Alături de George Volceanov, sunt invitați: Bedros Horasangian și Cosmin Ciotloș. Va citi din carte actorul Istvan Teglas. Moderator: Denisa Comănescu, director general *Humanitas Fiction*.

trendence Graduate Barometer
Your future has a voice!

Participă la trendence Graduate Barometer!

Studenții Universității Spiru Haret sunt invitați să participe la unul dintre cele mai cuprinzătoare studii europene despre educație și carieră.

În fiecare an, 950 universități din Europa primesc informații valoroase despre gradul de satisfacție a studenților lor, prin intermediul *trendence Graduate Barometer*.

În același timp, aproximativ 280.000 de studenți contribuie la modelarea mediului educațional și a celui legat de dezvoltarea carierei, prin obiectivele și motivațiile pe care le împărtășesc în cadrul acestui studiu.

Studenții haretști au oportunitatea de a completa acest chestionar la adresa www.trendence-gradbarometer.eu,

Universitatea putând fi identificată sub denumirea de *USH București*.

Prin participarea la acest studiu, studenții au șansa de a câștiga, prin tragere la sorți, unul dintre cele 5 vouchere x 500 euro sau unul dintre cele 10 vouchere x 200 euro. Voucherele *BestChoice Europe* pot fi utilizate în peste 70 de magazine online. Creditul voucherului poate fi divizat în mai multe magazine online și pot fi folosite combinat mai multe vouchere.

În plus, la finalul completării chestionarului, studenții vor primi informații utile cu privire la dezvoltarea carierei. Răspunsurile sunt anonimizate și datele personale sunt protejate conform legilor în vigoare.

ORA DE MUZICĂ

Atelier de muzică corală:

Tineri compozitori în contemporaneitate

Conf. univ. dr. George V. GRIGORE

Marți, 5 ianuarie, în sala Studio *Victor Giuleanu*, de la sediul Facultății de Științe Socio-Umane din Berceni 24, a avut loc *Atelierul de muzică corală* cu tema *Tineri compozitori în contemporaneitate*, un nou eveniment coordonat de către lect. univ. dr. Luminița Guțanu Stoian și lect. univ. dr. Aurel Muraru, o acțiune artistică în completarea programei analitice de la specializarea *Pedagogie muzicală*, ce creează o nouă posibilitate de abordare a fenomenului componistic contemporan, cu o participare numeroasă din partea studenților, dar și a cadrelor didactice. Invitat special a fost compozitoarea prof. Anca Nicoleta Neagu.

Pentru că trăim într-un timp al schimbărilor accelerate, lumea se transformă foarte repede. O lucrare muzicală, o carte, un eveniment cultural petrecut acum patru ani pare atât de îndepărtat, încât se „fosilizează” rapid. O parte a acestui mecanism dinamic se regăsește și în domeniul muzicii contemporane. O dezbateră privind canonul, asemenea aceleia din literatură, încă nu a avut loc în ceea ce privește muzica nouă. Și acest lucru este valabil nu numai pentru România, ci pentru întreg peisajul muzicii contemporane. Dar urgența temei și influența pe care a avut-o discuția literară mondială în jurul canonului occidental se pare că a dat naștere la discuții și încercări, deocamdată punctuale, de re-analizare a fenomenului muzicii noi. Semnale diverse, venite din Germania, Franța și Statele Unite, pun diferite întrebări și analizează scena muzicală internațională. Tonul critic, atitudinea polemică și simțul realității caracterizează aceste luări de poziție. Deși se ocupă de probleme specifice – computer-music, muzică și politică, postmodernism și hipermodernism, ecologie muzicală, crossover-music – fiecare luare de poziție pornește de la impulsul redefinirii valorilor muzicii noi în lumea actuală, în noul secol și mileniu. În Statele Unite a apărut acum câțiva ani o carte controversată a antropologului Georgina Born, intitulată *IRCAM, Boulez and the Institutionalization of the Musical Avant-Garde*, și o sumedenie de articole pro și contra acesteia. Iar de curând, pe Internet, am găsit un scurt articol al lui Miller Puckette, unul dintre cele mai puternice creiere de analiză și concepere a programelor muzicale pentru calculator, colaborator apropiat al lui Boulez. (Compozitorul și dirijorul francez Pierre Boulez, 90 de ani, una dintre figurile majore ale muzicii contemporane, a decedat marți, 5 ianuarie 2016, la Baden-Baden, în Germania, unde locuia). Articolul este intitulat, în stilul fun al unor universitari americani, *Stand back: 20th Century Art Music is falling under its own weight*. Mulți cred că Georgina Born îndeplinește, prin cartea sa, rolul de psihanalist al sistemului instituțional al muzicii noi. Având atu-ul cuiva care vine din afara sistemului, fiind antropolog de formație, autoarea prezintă în cartea sus-menționată o teză ce poate fi rezumată astfel: IRCAM parizian al anilor '80-'90 (*Institut de Recherche et Coordination Acoustique/Musique*) este, după Darmstadt-ul anilor '50-'60, noul centru mondial al avangardei muzicale. El e o instituție

creată de Pierre Boulez, personalitate de orientare modernistă. Cercetările de vârf în câmpul tehnologiei muzicale au necesitat un aflix de inteligență din Statele Unite. Aceștia sunt tineri analiști, programatori și compozitori ce posedă o altă orientare culturală (pop) sau estetică (sunt generația postmodernă). Ei intră în conflict cu Boulez și cu gusturile sale muzicale. Autoarea împarte trend-urile muzicii noi în modernism IRCAM, postmodernism non-IRCAM (minimaliștii) și pop non-IRCAM (Stevie Wonder, Michael Jackson). Se profilează așadar o luptă estetică între modernismul european și postmodernismul american. Anii '90 aduc un alt fenomen: acceptarea unor tineri compozitori europeni de orientare postmodernă, strategie ce, se pare, pornește chiar de la Boulez și susținătorii săi. Ea ar avea rolul să contrabalansenze revolta estetică a americanilor și să ofere o alternativă, tocmai în momentul în care coeziunea Uniunii Europene sporește prin primirea de noi membri. Cam aici s-ar opri, foarte pe scurt spusă, analiza Georginei Born, care scutură extrem de dur și uneori injust sistemul muzicii contemporane în versiunea IRCAM. La rândul lui, Miller Puckette scrie lucruri interesante despre: criza ascultătorilor acestei muzici, publicul de concert, limbajul componistic, „preoții” muzicii contemporane (un articol admirabil pe această temă a publicat acum câțiva ani compozitorul și teoreticianul italian Nicola Sani), muzica în universitate și sistemul de predare a idiomului contemporan. Interesant în articolul său este aerul cel mai bonom cu care pune probleme fundamentale. De pildă,

Puckette are un dar special al exprimărilor directe, clare, pline de sevă, pe care le „împachetează” într-un stil „haios”. Vorbind despre necesitatea existenței regulilor în cadrul unui sistem compozițional complex, el ajunge la următoarea exprimare: *regulile sunt un sortiment esențial de gumă de mestecat pentru minte, fără de care compozitorul nu se poate mișca*. Sau, în altă parte: *Deși muzica noastră este atât de complexă, încât puțini oameni o pot asculta, totuși noi nu oferim cea mai complexă muzică din lume, ci numai pe cea mai neascultabilă. A compara sub raportul complexității muzica noastră cu cea nord-indiană e pur și simplu rizibil. Oricum, a noastră sună oarecum prea complex. Iar cauza constă în aspectele calitative, nu în cele cantitative. Poate că avem un alt tip de complexitate (sau poate doar o simplă confuzie) decât cea a altor muzici. Dexteritatea occidentală de a clasifica, combina, diseca, structura și construi ne-a condus la supremația mondială în manufactură, medicină și electronică. Și totuși, populația noastră se întoarce către o muzică ce derivă mai cu seamă din diaspora africană, decât din „propria” noastră cultură muzicală. Iată o poziție „tare”, care nu mai poate fi neglijată! Drumul actual al muzicii contemporane se vede confruntat cu o multitudine de probleme, de la sistemele de acordaj la marketing. Ceva trebuie să se schimbe. Puckette, criticând metoda universitară de a îngusta limbajul muzical la cel serial și post-serial și militând pentru libertatea limbajului muzical în programele universitare, oferă un posibil traseu de urmat, neinfailibil, dar cel puțin actual și realist: *E tentant să încercăm a pregăti o paradigmă muzicală nouă. Poate că un drum ar fi să încercăm să construim o muzică ce este totodată tonală (astfel că putem auzi rezultatul) și – în același timp – hipercomplexă din punct de vedere combinatoric, astfel încât și compozitorul conceptualist să-și poată avea domeniul său de referință. Și încheie cu brio, semnând cumva simbolic actul de deces al supremației muzicii seriale, declarată de Schoenberg acum o sută de ani: Aici am arătat că răspunsul probabil nu va fi o nouă paradigmă muzicală de genul celei bazate pe totalitatea celor 12 sunete, ci mai degrabă problematica va fi ridicată de un fenomen mai larg, care este rolul mutant al compozitorului în contemporaneitate. Din acest punct de vedere, sistemul bazat pe cele 12 sunete apare a fi o biată aberație întreținută de insistența noastră în a zăbovi în jurul modelului compozitor/hârtie/muzician, mult timp după ce acesta a devenit revolut.**

PREUNIVERSITARIA

Cum și cine ne ajută să devenim valoroși

În București, Cluj-Napoca, Ploiești și Giurgiu există câteva centre ale Fundației *Estuar*, care, de 21 de ani, încearcă să îi învețe pe oamenii temători și lipsiți de încredere în propria persoană că lumea este frumoasă pentru că noi suntem cei care o facem frumoasă. Și dacă nu crezi că este posibil, trebuie doar să îl cauți pe doctorul Andrei. El te va ajuta totdeauna, pe telefon, pe skype, pe email, prin poștă sau chiar va veni cu *Educaravana* în orașul/satul tău, chiar la liceul tău. Sub egida *Educați azi, valoroși mâine*, fundația *Estuar* are un nou proiect (desfășurat în perioada 30 aprilie 2015 – 30 aprilie 2016) de educare a tinerilor din licee, de deschidere a apetitului pentru viață și educație, de integrare cât mai rapidă și mai adecvată în societate. În plus, Fundația *Estuar* a lansat recent un *Ghid de supraviețuire în liceu*, care te învață ce este sănătatea mintală, cum înveți rapid și ușor ca elev, cum să te porți cu cel slab, cum să previi o sinucidere și cum să depășești tristețea de după ce te-ai despărțit de prieten sau de prietenă.

Un ajutor de consilier școlar

Proiectul vizează îmbunătățirea situației educaționale și socio-economice a cel puțin 1000 de tineri aflați în situații de risc (din care 160 de tineri de etnie romă) din zonele București, Cluj, Giurgiu și Ploiești, prin dezvoltarea și implementarea unor măsuri integrate, inovative și eficiente, ce susțin, pe termen mediu și lung, incluziunea socio-educatională a acestora și contribuie la combaterea excluziunii sociale. Grupul țintă este compus din persoane cu vârste cuprinse între 16 și 29 de ani, care sunt percepute difuz la nivelul societății, lăsând descoperite nevoile reale ale acestora. „În acest context, tinerii înșiși percep diferit propria lor identitate. Unii

sunt de părere că societatea le ignoră problemele, iar alții se consideră copii sau, dimpotrivă, tineri adulți cu responsabilități (mai ales în cazul tinerilor romi). Având în vedere provocările adolescenței, o vârstă pe care psihologii o numesc o *perioadă a căutărilor*, tinerii au o reală *nevoie socială de îndrumare în educație*” spune psihiatrul Florjan Koleci. Echipa de la *Estuar* a luat decizia de a începe acest proiect cu atât mai mult cu cât, potrivit standardelor sistemului românesc de învățământ, la 800 de elevi sau 400 de copii de grădiniță există un singur consilier educațional. În majoritatea școlilor din România este o lipsă acută de personal; unii consilieri școlari

dețin atât funcția de consilier, cât și pe aceea de profesor, fiind nevoiți, uneori, să își asume roluri divergente. Tinerii îi percep ca pe niște profesori și nu (mai) au încredere în ei. Peste doi din cinci copii de 16 ani nu au competențe adecvate de citire, matematică sau științe, de care vor avea nevoie în viața de adult. O provocare majoră pentru România o reprezintă PTS în mediul rural și la nivelul populației roma. În ceea ce privește investițiile în educație, România alocă educației cel mai mic procent din PIB. Ministerul de resort desfășoară mai multe programe: *Cornul și laptele*, *A doua Șansă*, *Zone de Educație Prioritară*, *Bani de liceu*.

Educați azi, valoroși mâine în cifre

Programul se adresează unui număr de: • 1000 de liceeni • 800 de părinți ai acestora • 100 de profesori • 50 de consilieri școlari
Criterii de selecție: • vârsta cuprinsă între 16 și 29 de ani • tinere care au trecut printr-o situație dificilă (sarcină nedorită, avort) • tineri inactivi sub 29 de ani (elevi, studenți, tineri – persoane casnice) • tineri cu probleme de sănătate mintală • tineri de etnie roma • familii / tutori ai tinerilor aflați în situații de risc (inclusiv familii ale tinerilor romi)

Scop: creșterea competenței emoționale și crearea de noi valori în rândul tinerilor

Proiectul contribuie la atingerea indicatorilor programului *Sinergii pentru viitor - tineri în situații de risc*, prin implementarea unor activități: învățare interactivă în cele 20 de laboratoare din școli, activități integrate în cele patru *Centre socio-educationale* din București, Giurgiu, Ploiești și Cluj-Napoca, consilierea din cadrul *EduCaravana-mobilă*, serviciu inovativ de asistență de specialitate pentru membrii comunităților izolate din șapte județe și instruirea și perfecționarea celor 300 de profesioniști (inclusiv de etnie roma) care furnizează servicii tinerilor/copiilor aflați în situații de risc. Prin acest proiect, Fundația *Estuar* urmărește îmbunătățirea frecvenței școlare, în special în rândul copiilor și tinerilor aflați în situații de risc la nivel județean, regional sau național, precum și stabilirea unui echilibru în viața acestor tineri, care vor avea, astfel, șanse crescute la integrare socială. Proiectul contribuie și la o mai bună dezvoltare a abilităților de viață pentru tinerii aflați în situații de risc, îmbunătățirea șanselor de acces la educație și pe piața muncii, prevenirea și reducerea delincvenței și alienării sociale

determinate de expunerea la modele sociale deviate, creșterea gradului de conștientizare cu privire la nevoia de educație în rândul membrilor familiilor lor, o mai bună pregătire a profesioniștilor implicați în activități adresate tinerilor și incluziunii sociale. Prin toate activitățile, se urmărește adoptarea unei abordări integrate în demersurile de îmbunătățire a coeziunii comunitare și solidarității, precum și în cele de reducere a excluziunii sociale a tinerilor, abordând, într-o manieră integrată, problemele acestei categorii, inclusiv prin acțiuni de îmbunătățire a participării la procesul educațional, integrarea pe piața muncii, accesul la servicii sociale și de îngrijire medicală, precum și combaterea discriminării.

Se așteaptă ca, prin participarea la activitățile propuse în cadrul proiectului, scorurile la componenta de inteligență emoțională a respectivilor tineri să crească semnificativ din punct de vedere statistic, iar odată cu creșterea inteligenței emoționale să se dezvolte și competențe suplimentare (comunicare, empatie, relaționare, gestionarea eficientă a emoțiilor).

Elevi și profesori sub puterea consilierii socio-psihologice

Educați azi, valoroși mâine își dorește înființarea a 20 de laboratoare școlare, în care vor fi organizate acțiuni de orientare în carieră, informare educațională în sănătate mintală, dezvoltare profesională pentru 800 de elevi, întâlniri cu părinții acestora, concursuri și dezbateri, cursuri pentru 100 de profesori și diriginți și 50 de consilieri școlari. De asemenea, se urmărește înființarea unei rețele naționale de centre socio-educationale, în cadrul căreia vor fi implementate activități complexe de consiliere, formare, activități educaționale pentru 200 de tineri cu vârste cuprinse între 19 și 29 de ani, precum și instruirea unor tineri romi interesați de transmiterea valorilor și principiilor specifice etniei roma (prin folosirea conceptului de peer educators).

Se dorește și dezvoltarea unei platforme de consiliere on-line, prin care tineri din diverse zone ale țării să interacționeze cu specialiștii implicați în proiect. Printre cele mai mari probleme, identificate de fundație în rândul liceenilor, se numără consumul de droguri, alcool, tutun; violența, agresivitatea, hărțuirea; depresia; timpul petrecut excesiv în online și în jocurile pe calculator, lipsa abilităților sociale; probleme de comunicare a emoțiilor negative; sinuciderea; probleme de alimentație. Acest tip de probleme interferează cu dezvoltarea normală a tinerilor și pot provoca probleme de sănătate mintală sau probleme de adaptare socio-profesională. În ceea ce privește problemele legate de dependență, tinerii sunt expuși unui număr din

ce în ce mai mare de stimuli negativi, ceea ce îi poate conduce ușor într-o situație în care să experimenteze droguri sau alcool de la vârste foarte fragede, fără să cunoască riscurile la care se expun. Studiile realizate de OMS au arătat că problemele legate de adicții sunt extrem de răspândite. O campanie de sănătate mintală ar putea să îi ajute la conștientizarea efectelor pe care diferitele tipuri de dependențe le pot avea asupra creierului și personalității tânărului. *Această campanie ar trebui să aibă impact în egală măsură asupra tinerilor și asupra persoanelor care îi îngrijesc, formează pe tineri. Problemele legate de dependență sunt corelate și cu problemele în gestionarea impulsurilor*, spune doctorul Cristian Andrei.

Rulota care împarte speranță în cele mai îndepărtate colțuri ale țării

Și pentru că nu toți copiii sau profesorii reușesc să ajungă la cele șase centre din țară și nici nu au cum să ia legătura cu psihologii și psihiatrii Fundației *Estuar*, s-a găsit o metodă simplă și inovativă ca și cei din comunitățile izolate să beneficieze de consiliere. Așa a luat naștere *EduCaravana*, metoda prin care specialiștii din domeniul social și psihologic ajung în cel puțin șapte județe din țară, în comunități izolate și marginalizate, din regiunea București – Ilfov (în București și Voluntari), regiunea Sud-Muntenia: județul Prahova (Ploiești), județul Giurgiu (Giurgiu), județul Călărași (Călărași), județul Dâmbovița, regiunea Nord-Vest (Cluj-Napoca), regiunea Centru, județul Mureș. *Caravana educației (EduCaravana)* aduce valoare adăugată proiectului, nu numai prin impactul asupra comunităților mici și sărace, asupra grupului vulnerabil implicat, dar și prin elementul de vizibilitate pe care îl aduce prezența dr. Cristian Andrei - medic psihiatru reputat, realizator de emisiuni radio și TV, facilitator și trainer. Locurile în care ajunge și oferă consiliere *EduCaravana* sunt

selectate pe baza criteriilor legate de nivelul de sărăcie, număr de comunități de romi și proiectele existente pentru ei, comunitățile sărace și abandonul școlar. Echipa de specialiști, prin unitatea mobilă, oferă asistență, gratuită, din punct de vedere psihologic și social familiilor și tinerilor aflați în dificultate. Activitățile sunt organizate în conformitate cu nevoile identificate, se bazează pe consiliere, educație, îndrumare, peer education, informare, suport. Împreună cu voluntarii locali distribuie și materiale educative, realizate în cadrul proiectului *Educați azi, valoroși mâine*. *Estimăm că, în cadrul fiecărei întâlniri, va participa un număr de minimum 20 de persoane*, spune dr. Cristian Andrei. În afara drumurilor pe coclauri nevăzute de civilizație, dr. Andrei a descoperit valorile din comunitățile de romi și a învățat multe dintre obiceiurile acestora, mândria lui fiind că a reușit să se adapteze tuturor genurilor de romi, rudari, argintari, lăutari și chiar ultimelor rămășițe ale romilor nomazi. Despre viața la cort timp de secole a acestor neamuri, dr. Andrei povestește că este un obicei

care nu prea mai rezistă, iar cortul a devenit un fel de bucătărie de vară. De-a dreptul impresionat de viața dusă de multe comunități de romi, undeva la marginea lumii, lângă păduri și construcții părăsite, dr. Andrei vrea să le ducă acestor comunități medicamente și vitamine, care să îi ajute să facă față vremurilor viitoare. *Am fost în multe licee din țară; de obicei, vin dacă mă cheamă elevii, dar pot răspunde și solicitărilor părinților, profesorilor, preoților sau autorităților locale. Aici e vorba, atât de licee, cât și de școli generale, facultăți, grădinițe etc. Stai cu rulota în localitatea voastră mai multe zile, așa că este timp și pentru consiliere individuală și pentru participare la alte evenimente, inclusiv prezența în mass-media locale. O astfel de întâlnire ar putea dura cel mult o oră și jumătate, pentru că e cam mult de vorbit. Totul este gratuit; dacă puteți implica sponsori locali în mai buna desfășurare a întâlnirii noastre, cu atât mai bine - este un bun exercițiu de implicare comunitară, își îndeamnă dr. Cristian Andrei potențialii discipoli să vină la orele de consiliere.*

Statistic, tinerii sunt mai expuși la sărăcie

Mai mult de o treime dintre tineri sunt în risc de sărăcie sau excluziune socială, respectiv 40,3%, față de 24,3% în UE-28. Tinerii din România au acces mai târziu și în măsură mai mică la piața muncii, iar veniturile obținute sunt mai scăzute. Astfel, România are cel mai ridicat nivel de sărăcie a tinerilor între 18 și 24 de ani care lucrează: 30,7% dintre aceștia erau săraci în 2011 (pe ansamblul populației angajate nivelul era de 19%), deși au un loc de muncă, în timp ce în UE-28 valoarea este de 11,2%. Sărăcia salarială a tinerilor capătă un aspect și mai îngrijorător, dacă luăm în calcul faptul că este în creștere: în 2008, la începutul crizei economice, 23,1% dintre tinerii angajați erau săraci. Tinerii români se confruntă cu o piață a muncii rigidă, fără forme flexibile de angajare disponibile, care să permită continuarea studiilor în paralel cu angajarea. Doar 17,3% din tinerii angajați din România între 15 și 24

de ani lucrau în 2010 cu program de lucru parțial față de 28,9% în UE-28. Șomajul este mai mare decât la nivelul întregii populații active și în grupa de vârstă 18-29 ani, respectiv 8,6%. De asemenea, pentru grupa de vârstă 25-29 ani se înregistrează o valoare mai scăzută comparativ cu media europeană de absolvire a învățământului secundar superior și superior. Dintre persoanele de etnie roma, 33,6% erau sărace în 2011, o rată a sărăciei absolute de 6,7 ori mai ridicată decât media națională. Romii reprezintă doar 3,3% din totalul populației dar 21,9% din totalul săracilor. Ratele sărăciei sunt semnificativ mai mari în rândul copiilor de etnie roma: 27,3% din copiii romi din mediul urban, comparativ cu 2% din copiii români, și 41,1% față de 10,6% în mediul rural. Numai 17% dintre romii urmează o școală profesională, un liceu sau niveluri superioare de educație. (sursa: EUROSTAT).

In memoriam

Ludovic Bacs

Primul concert al anului 2016 la *Sala Radio* va avea loc miercuri, 13 ianuarie, ora 19.00, și stă sub semnul recunoștinței. Orchestra de Camera Radio dedică acest eveniment memoriei dirijorului Ludovic Bacs. Pentru mai bine de cinci decenii, cariera artistică a muzicianului a fost strâns legată de ansamblurile muzicale Radio România și mai ales de Orchestra de Camera Radio.

M. Cărtărescu pe scena Teatrului Dramatic Regal din Stockholm

Duminică, 24 ianuarie, scriitorul Mircea Cărtărescu este invitatul Institutului Cultural Român și al Teatrului Dramatic Regal din Stockholm la un eveniment organizat în parteneriat cu editura *Albert Bonnier*. Evenimentul are ca punct de plecare publicarea în limba suedeză a volumului *Levantul*, în 2015, în traducerea lui Inger Johansson. Mircea Cărtărescu va dialoga cu renumitul scriitor suedez Magnus Florin, șef al secretariatului literar al Teatrului Dramatic Regal, iar discuția va fi urmată de lectura câtorva pasaje din *Levantul* în interpretarea actriței Stina Ekblad.

Adaptată în proză pentru a putea fi mai ușor tradusă, cartea lui Mircea Cărtărescu a fost întâmpinată elogios de presa suedeză și apreciată drept „un imn dedicat imaginației și poeziei” (SVT, televiziunea națională suedeză), „o demonstrație de poezie, imaginație și istorie” (cotidianul *Svenska Dagbladet*), o „capodoperă” (cotidianul *Expressen*). La publicarea în suedeză a *Levantului*, cotidianul *Dagens Nyheter* nota: „E fantastic ca în sfârșit să putem gusta din acest extraordinar cântec pentru libertate. Inger Johansson a realizat o traducere minunată, redând ritmul, căteodată și rima, și imaginile luxuriante ale epopeii.” Mircea Cărtărescu este cunoscut publicului suedez atât ca poet, cât și ca prozator, fiind prezent în traducere suedeză cu nu mai puțin de opt volume personale, precum și cu selecții în diverse antologii. Cărțile lui Mircea Cărtărescu se regăsesc de altfel în colecția principalelor biblioteci din Suedia: astfel, Biblioteca Națională (Regală) a Suediei, Biblioteca *Nobel* a Academiei Suedeze și Biblioteca Municipală a orașului Stockholm oferă cititorilor lor peste 50 de titluri ale autorului român în limbile suedeză, franceză, germană și norvegiană, precum și versiunile originale în limba română.

Teatrul Național din Chișinău revine la TNB

Remarcabila și îndrăgita trupă a Teatrului Național *Mihai Eminescu* din Chișinău revine în curând pe scena TNB cu alte două spectacole de succes din repertoriul său, *Casa de pe graniță*, de Slawomir Mrozek, și *Filumena Marturano*, de Eduardo de Filippo.

• Miercuri, 20 ianuarie, de la ora 20.00, la Sala Studio, se va juca spectacolul *Casa de pe graniță*, premieră care a avut loc în deschiderea Reuniunii Teatrelor Naționale de la Chișinău, în toamna lui 2015. *Casa de pe graniță* descrie situația unei familii care primește vestea că granițele au fost retrasate din rațiuni istorice, astfel că noul hotar trece chiar prin mijlocul casei lor, prin sufragerie. „O situație absurdă, în care diplomații dispun de destinele noastre, ne privează de intimitate. Mi-am propus ca tot ce se întâmplă în scenă să fie cât mai real”, a declarat regizorul.

Casa de pe graniță este și un proiect moldo-polonez de succes și o reuniune remarcabilă de forțe artistice. Realizatorii spectacolului vin din Polonia: Agnieszka Korytkowska-Mazur semnează regia, Paweł Dobrzycki, scenografia, iar Maciej Zakliczynski - mișcarea scenică și selecția muzicală. În spectacol joacă actorii Naționalului din Chișinău: Petru Hadărcă, Silvia Luca, Iurie Negoită, Ninela Caranfil, Draga-Dumitrița Drumi, Igor Babiac, Petru Oistric, Valentin Zorilă, Iurie Radu, Iurie Foșca, Ion Mocanu, Anișoara Bunesuc, Lilia Bejan, Mihaela Damian-Oistric, Doriană Zubcu-Marginean, Ana Tkacenko.

• Cel de-al doilea spectacol al turneului va avea loc joi, 21 ianuarie, de la ora 20.00, la Sala Studio, cu piesa *Filumena Marturano sau Divorțul în stil italian*, de Eduardo de Filippo, adaptarea și regia fiind asigurate de unul dintre cei mai apreciați creatori de spectacole basarabeni, Alexandru Vasilache. Subiectul piesei e cunoscut și din celebrul film cu Sophia Loren și Marcello Mastroianni, însă minunatul duet al protagoniștilor moldoveni (Petru Hadărcă - Silvia Luca) îi conferă o nouă profunzime. Personajele au trecut de prima tinerețe, iar iubirea lor cu năbădăi, cu tunete și fulgere, generează dialoguri suculente, presărate cu picanterii. „În piesă e multă patimă, sunt nervi dezgoliți. Filumena și Domenico își gândesc faptele, își limpezesc sentimentele. Până la urmă, e înțeles cât de importantă e familia, cât de rezistentă e dragostea, spune regizorul. Dedic acest spectacol tuturor celor care mențin sentimentul de dragoste în cuplu, în familie, zeci de ani”. Povestea cucerește prin sinceritate și culminează cu un bine așteptat happy-end. Aceasta ar fi pe scurt cartea de vizită a unui spectacol cu mare succes de public.

A 20-a ediție a Salonului Internațional de Artă Fotografică al României

Cea de-a 20-a ediție a Salonului Internațional de Artă Fotografică al României (SIAF), eveniment ce se desfășoară sub genericul *Ziua Artei Fotografice din România*, va fi deschisă pe 12 ianuarie, la Muzeul Municipiului București, de la ora 18.00, informează Asociația Artiștilor Fotografi din România. La actuala ediție, organizatorii au primit 1.960 de fotografii de la 240 de fotografi din 39 de țări.

Juriul internațional - alcătuit din fotografi profesioniști de mare prestigiu, precum Virgilio Bardossi (Italia), Daniel Bădescu (România) și Balasi Csaba (România) - a acceptat 400 de fotografii

și a acordat 38 de medalii și mențiuni ale *Federației Internaționale de Artă Fotografică* (FIAP) și ale *Asociației Artiștilor Fotografi din România* (AAFR). De asemenea, la actuala ediție a SIAF au fost acceptate și lucrările a 53 de artiști fotografi români, cele mai bune rezultate fiind obținute de Nagy Lajos, medalie de aur FIAP pentru *Running with the wind*, Alexandra Fira, medalie de aur AAFR pentru *Autumn in my soul*, Ștefan Chirobocea, mențiune FIAP pentru *Pastel de toamnă*, și Bathory Zsigmond, tot o mențiune FIAP pentru *Warm rocks*, informează organizatorii.

Apreciat drept cel mai important eveniment al artei fotografice românești, având o tradiție ce se întinde pe mai bine de o jumătate de secol, Salonul României a reunit, de fiecare dată, operele celor mai importanți fotografi din întreaga lume. În cadrul vernisajului vor fi proiectate toate imaginile acceptate, iar cele premiate au fost printate și vor fi expuse în cadrul unei expoziții ce va fi itinerată prin mai multe orașe din țară.

Anouar Brahem Quartet la București

Anouar Brahem Quartet va concerta la Sala Radio din București pe 12 mai 2016, de la ora 20.00, în cadrul turneului de promovare a celui mai nou album, *Souvenance*, evenimentul făcând parte din seria *Jazz Night Out 2016*, informează organizatorii, *Twin Arts*.

Valori românești

Tristan TZARA

– sufletul curentului dadaist în literatura și arta universală

Dada nu făcea nici o concesie situației, opiniei, banilor, spunea cel Trist în Țară (traducerea pseudonimului Tristan Tzara) într-un interviu acordat presei franceze cu numai o lună înainte să moară. Deși viața sa a fost tumultuoasă, deși a inventat curentul *Dada* iar apoi a intrat în partidul comunist și a făcut parte din rezistența franceză, Tristan Tzara și-a păstrat totdeauna spiritul viu și liber al artistului descătușat, fiind unul dintre puținii poeți care nu au amestecat niciodată convingerile politice cu arta.

Chiar dacă despre Tristan Tzara au scris și l-au cinstit mai mult străinii decât românii (a se vedea recenta expoziție de la Strassbourg dedicată artistului, deschisă până în ianuarie 2016), chiar dacă este numit și acum poet francez, inventatorul *dadaismului*, curentul care a spart toate barierele lumii artei cunoscute și a precedat suprarealismul, s-a născut la Moinești, județul Bacău, pe 16 aprilie 1896. Evreu de origine română, pe numele adevărat Samuel Rosenstock, el a fost fiul Emiliei și al lui Filip Rosenstock.

A urmat Liceul *Mihai Viteazul* din București, absolvit în 1914, când se înscrie la Universitatea de Matematică și Filosofie. De pe vremea când încă era elev, întemeiează, împreună cu Ion Vinea și Marcel Iancu, revista *Simbolul* (1912) unde scrie prima dată cu pseudonimul S. Samyro și apoi Tristan Ruia, transformat, ulterior, în Tristan Tzara. În noiembrie 1915 pleacă la Zurich, unde se înscrie la Facultatea de Litere și Filosofie. Alături de Hugo Ball, Hans Arp, Marcel Iancu lansează aici mișcarea *Dada*, la Cabaretul *Voltaire*, în februarie 1916. Din 1920, urmează la Paris studii de chimie și participă la mișcarea *dadaistă*, apoi *suprarealistă*.

În revista *Chemarea* (editată împreună cu Ion Vinea, în octombrie 1915) semnează pentru prima oară Tristan Tzara. Poeziile scrise între 1913 și 1915, au fost publicate, prin grija lui I. Vinea, în noua revistă română, *Contemporanul*. Volumul *Primele poeme* ale lui Tristan Tzara a fost editat în 1934 de Sașa Pană. Cu poeme în limba franceză, continuă să colaboreze la revista *Integral* (1925-1928) și *unu* (1928-1932).

Cele mai cunoscute texte *dadaiste* ale lui Tzara sunt: *La Première Aventure ceeleste de Monsieur Antipyrine/ Prima aventura cereasca a domnului Antipyrine* (1916) și *Vingt-cinq poèmes/ Douăzeci și cinci de poeme* (1918), respectiv, manifestele mișcării: *Sept manifestes Dada/ Șapte manifeste Dada* (1924).

În 1924 o întâlnește pe artista modernistă suedeză Greta Knutson (1899-1983). Se vor căsători în anul următor, în 8 august 1925, și vor avea un fiu, Christophe, născut în 15 martie 1927. Vor locui într-o casă construită din banii familiei Gretei, pe Montmartre, până în 1937 când cei doi se vor despărți. Separarea se va oficializa însă în 25 octombrie 1942.

În a doua parte a anului 1929, sătul de nihilism și distrugere, intră în activitățile mai constructive ale *Suprarealismului*. Și-a consumat mult timp pentru reconcilierea *Suprarealismului* cu *Marxismul* și a intrat în Rezistența Franceză în timpul celui de Al Doilea Război Mondial și în Partidul Comunist Francez în 1947, când a devenit cetățean francez. Va demisiona din partid în 1956, ca protest împotriva reprimării revolțelor din Ungaria de către Uniunea Sovietică.

Aventurile lui politice îl vor transforma, gradat, într-un poet liric. Poemele lui Tristan Tzara revelează durerea sufletului prins între revoltă și uimirea datorată tragediilor zilnice ale condiției umane. Lucrările sale de maturitate încep cu *L'Homme approximatif / Omul aproximativ* (1931) și continuă cu *Parler seul / Vorbind singur* (1950) și *La Face intérieure / Fața interioară* (1953). În aceste noi lucrări, cuvintele aleatoare ale lui *Dada* sunt înlocuite cu un difilic, dar umanizat limbaj.

A murit la Paris, pe 25 decembrie 1963, și a fost înhumat în *Cimetière de Montparnasse*. La Moinești există o statuie dedicată lui Tristan Tzara, a cărui inaugurare a fost făcută de Alexandru Piru.

Dacă veți căuta o definiție a curentului *Dada*, aveți toate șansele să o găsiți pe următoarea: *Dadaismul reprezintă mișcarea avangardistă ce ia naștere în 1916 sub conducerea lui Tristan Tzara. Acesta, împreună cu intelectualii, dezertorii, refugiații politici și toți cei care erau împotriva războiului se reunesc la Cabaretul „Voltaire, în Zurich (Elveția) și încearcă să răspundă absurdului prin absurd. Dadaismul este în primul rând un spirit de revoltă îndreptat împotriva nu doar a unor principii literare, ci și a unui mod de viață și a unui tip de societate. Neagația dadaistă merge până la anularea sensului limbajului văzut ca artificial, incapabil să exprime adevăratul sens al vieții.*

Invitații în lumea artelor plastice

Când pictura se întâlnește cu grafica prin culoare

Pictorița are facultatea aparte de a vedea reflectând, de a înregistra vizibilul în starea reveriei, altfel spus, de a se topi în vis, apreciază criticul de artă Cornel Radu Constantinescu.

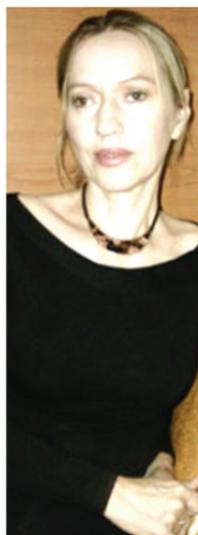
Rodica Toth Poiata s-a născut în Brașov și a absolvit Facultatea de Arte Plastice din Timișoara. Este membră a Uniunii Artiștilor Plastici din România, secția *pictură*. Preocupările artistice, pentru început, au

pus-o în fața încercării de a reda frumusețea realității înconjurătoare. *Astăzi pictez dialogând cu privitorul ca într-un fel de comunicare telepatică și sunt fericită că simțim la fel, că vibrăm la unison în fața aceluiași frumuseți*, declară Rodica Toth Poiata.

O pictură figurativă, cu o notă pronunțată simbolică, practică Rodica Toth Poiata. Imaginile ei sunt reconstrucții minuțioase, deși mentale, ale unor locuri și peisaje singuratic, solitare în care detaliul bine conturat capătă o încărcătură simbolică personală, intimă.

O manieră precisă, aproape grafică, de a pune culoarea, de a desena formele întotdeauna limpezi și bine delimitate se adaugă și ea la impresia ușor ilustrativă a acestor imagini interiorizate, emanând un puternic sentiment de singurătate și sensibilitate fragilă. Maniera surdinizată de a pune tușa scoate în lumină fondul simbolic al acestei picturi, spune criticul de artă Magda Cărnei.

Rodica Toth Poiata conferă viziunii sale neted realiste, mergând uneori până la înregistrarea detaliilor, o perspectivă simbolică, mai bine zis o deschidere către sensuri generalizatoare. Starea de reflexivitate se naște din intimitatea profundă cu datele imediatului, căci ceea ce se poate remarca încă de la bun început în pictura ei este tocmai sentimentul unei implicări în existență și a unei firești detașări, invocând abstracțiunea cuvântului și o finalitate superioară a naturii, de ordinul terapiei sufleteste.

Săptămâna Internațională 2015, la ISCAP, Porto

Aspecte ale predării-învățării interculturale

• Studiu de caz referitor la predarea culturii și literaturii române în Portugalia și România

Cultura română a fost nevoită să-și evalueze, chiar de la începuturi, complexul de motive care îi determină ascendența și ascensiunea. S-a spus că orice progres al culturii române e un produs al contactului cu Apusul (Lovinescu, 1924) și, în foarte mare măsură, acesta e un tipar mental valabil în privința evoluției întregului Orient, mai mult sau mai puțin îndepărtat, nu numai în cazul civilizației românești aflată în Europa răsăriteană, la intersecția Orientului cu Occidentul și aproximativ la egală distanță de granițele cele mai îndepărtate ale Europei și Asiei. Literatura română (necunoscută, atât familiei literaturilor europene, din care face parte!, cât și literaturilor asiatice, cu care se aseamănă prin asimilarea izvoarelor de inspirație din operele sacre și laice de către scriitorii medievali și moderni) este elixirul care, filtrat prin lectură, dezvoltă toate puterile intelectuale și sufletești ale ființei umane. Pentru că stă în puterea ei să fie făcută cunoscută (prin lectură, prin bună practică în predarea literaturii române), pentru că bucuria lecturii, indiferent de limbă, este una dintre formele de energie specială, care hrănește sufletul și înfrumusețează evoluția

Cultură majoră, cultură minoră: studenți internaționali

Noi perspective ale contextului oferit de inserția computerului în domeniul filologiei românești. Faptul acesta nu mai este deloc o surpriză, ci o necesitate.

În societatea cunoașterii, într-o lume a conexiunilor interculturale, învățarea on-line, traducerea într-o limbă de circulație internațională, cum este engleza, a în-formațiilor specializate de istoria literaturii române, prin intermediul enciclopediilor virtuale disponibile on-line, cartea scanată, disponibilă în cel mai important proiect românesc de digitalizare a bibliotecilor www.bibliotecaucucurestilor.ro, învățarea cu ajutorul materialelor din bibliotecile virtuale, strategiile de învățare de tip e-learning, viața intelectuală diversificată prin intermediul informatizării, toate reprezintă noi perspective ale contextului oferit de inserția computerului în domeniul filologiei românești.

În acest sens, începând din anul 2000, primele cursuri de literatură română prin intermediul televiziunii, destinate învățământului la distanță, au fost realizate de către dr. Luiza Marinescu și Departamentul de Învățământ al postului de televiziune al Universității Spiru Haret (TVH). Ținând seama de prioritățile politicii în domeniul învățământului și de importanța mediilor care stimulează învățarea [Learning conductive environments (for a new learning culture)], programul de studiere a literaturii române, realizat din 2006 de catedra de filologie a Facultății de

Interferențe lingvistice: rolul filmului didactic

Căutând sens între ecrane diverse, de computer, de tabletă, de televizor, de telefon mobil din generația smartphone, de sală de cinematograful generația „grasshopper” (englezescul termen pentru insecta numită lăcustă sau covaș, care are abilitatea de a sări de 10 ori lungimea corpului și de a trăi pretutindeni, hrănindu-se cu frunzele verzi).

În strategiile didactice de predare a limbii și a literaturii române unor studenți internaționali vorbitori de limbi romanice, rolul filmului didactic existent pe platformele de e-learning este de a completa, prin intermediul limbajului vizual-imagistic și auditiv, primele informații referitoare la apartenența limbii române la familia limbilor romanice și de împlinire a informațiilor vizuale referitoare la civilizația românească contemporană. Principalul mesaj al inserției filmului didactic în strategiile didactice ale cursurilor de predare a cunoștințelor referitoare la istoria literaturii și culturii române e corelat cu diversele moduri de filmare, care dezvoltă anumite atitudini, anumite semnificații referitoare la subiectul filmat. S-au folosit fotografii care înfățișau diverse unghiuri de filmare din filme documentare și cultural-istorice, cunoscute doar studenților români. Subiectele de istoria literaturii române prezentate în engleză au fost rezumate de către studenții internaționali sub forma unei propoziții dezvoltate sau a unei fraze în care să se precizeze: cine este subiectul, ce anume este semnificativ în legătură cu el, de ce, în ce context și când a acționat subiectul despre care li s-a cerut să se documenteze.

umană; discursul intercultural, în această privință, este astăzi, deopotrivă, actual și necesar.

Un astfel de proiect de comunicare interculturală a luat naștere, în 2011, în cadrul unui contract Erasmus, inițiat de profesoara Alexandra Albuquerque, directoarea Departamentului de Relații Internaționale de la Instituto Superior de Contabilidade e Administração (ISCAP) din Porto, Portugalia, și conf. univ. dr. Luiza Marinescu, de la Facultatea de Litere, Universitatea Spiru Haret. Prof.univ.dr. Gheorghe Duda, coordonatorul de programe Erasmus al USH, și Alexandra Albuquerque au dispus prelungirea programului, sub forma Erasmus +, până în 2020. Organizarea și participarea la conferințe internaționale, precum și colaborarea dintre programele de licență și de masterat sau dintre centrele de cercetare ale celor două instituții constituie un exemplu de bună practică.

Programul de masterat *Limbă și literatură română: modernizare și modernitate* de la Facultatea de Litere a USH a reprezentat un prim punct al conexiunii interculturale în cadrul programului Erasmus, inițiat în 2011 de Luiza Marinescu și Clara Sarmento, de la Centrul de studii interculturale al Departamentului de Filologie din cadrul ISCAP, conducătoarea programului de masterat *Traduceri specializate și interpretare* de la ISCAP. Ca și programul de la Universitatea Spiru Haret, programul de masterat de la ISCAP, durează patru semestre, având cursuri care se țin seara și care au început acum șapte ani. Colaborarea dintre aceste două programe de masterat s-a soldat cu lansarea, la ISCAP Porto, la 15 mai 2015, în cadrul manifestărilor Centrului de Cercetări Interculturale, a volumului *Language and Literature Modernization and Modernity? Limbă și literatură Modernizare și modernitate*, la care au colaborat profesori din România, Portugalia și Spania.

Limba și Literatura Română din cadrul USH, prin intermediul platformei Blackboard, a răspuns la cerințele orientării profesionale pe piața muncii din România și din țările UE, unde există comunități românești. Conexiunea -dintre materialele difuzate de TVH, cele tipărite, aparținând Facultății de Litere - a creat o nouă strategie didactică la nivelul învățământului universitar românesc.

Predarea literaturii române, prin intermediul unui acord între universități (care sunt de foarte multe ori reticente, pentru că e vorba de o limbă fără circulație internațională și numărul celor care doresc să facă un asemenea curs nu e mare), a fost posibilă prin intermediul predării de cursuri și susținerii de conferințe în limba engleză la *Săptămâna internațională (International Week)* de la ISCAP Porto, în perioada 2011-2014, de profesorii Facultății de Litere, USH: Luiza Marinescu (20.05.2011, 28.05.2012, 28.05.2013, 30.05.2014, 15.05, 21.10.2015), Ramona Mihăilă (29.05.2013), Raluca Nicolae (28.05.2013).

Pe de altă parte, Școala Internațională, de Vară și de Iarnă, organizată de Universitatea Spiru Haret și Universitatea din Viena, ajunsă, în 2015, la a V-a ediție, reprezintă un context multicultural, în care, prin intermediul limbii engleze, s-au desfășurat conferințe și sesiuni de comunicare referitoare la limba, literatura și cultura română.

În prezent, există 45 de universități din lume care au semnat acorduri pentru predarea limbii române și 44 de profesori lectori de limba română (<http://www.ilr.ro>). Predarea literaturii române se face în limba română sau prin mijlocirea traducerilor operelor autorilor în limba țării în care se realizează cursul. Bilingvismul în predarea literaturii române este o realitate, iar eforturile de promovare a culturii române, prin intermediul lectoratelor românești, a conferințelor, sesiunilor științifice, școlilor de vară, programelor de televiziune universitară on-line, au valoare de pionierat.

Interpretarea textului literar

... sau despre rolul enciclopediilor populare în limbi de circulație internațională în absența traducerilor în limbile culturilor minore sau în limbile de circulație internațională

În lipsa unor istorii literare românești traduse în engleză și a unor antologii de texte traduse din istoria literaturii române din perioada veche, cea modernă și contemporană, enciclopediile populare, de tip Wikipedia, cu articole în limba engleză, ating rezumativ problema integrării literaturii și artei românești medievale în spațiul european prin dublă lentilă: pe de o parte, modul în care moștenirea culturală românească s-a răsfrânt în spațiul european și, pe de alta, exemple generatoare de tradiție, în care specificul cultural românesc revizitat oferă peste timp revelații. Criteriile de selecție stilistică ale subiectelor de istorie a literaturii române studiate cu studenții internaționali au urmărit proiectarea unei lumini revelatoare asupra monumentelor și operelor reprezentative realizate în secole de civilizație românească. Valoarea artistică, vechimea și raritatea tipologică conturează ideea că poporul român nu a încetat niciodată să creeze întru frumos în ciuda vicisitudinilor istorice. Articulațiile de formă, armoniile de culoare, implicațiile de ordin stilistic redefinesc orizontul artistic și intelectual al societății românești medievale, pentru care lăcașul de cult a fost și a rămas un document în arta de a construi, o mărturie concretă a capacității de creație. Problemele de identitate, de semnificație și de evoluție ale creației românești conturează o imagine de o singulară originalitate și de o recunoscută complexitate stilistică, univers generos ce oferă revelația integrității și a unității spirituale a spațiului artistic european medieval. Un curs cu tema *Perspectivelor asupra literaturii române și asupra traducerilor din aceasta* le-a oferit studenților internaționali posibilitatea de a cunoaște 24 de momente referitoare la evoluția culturii și literaturii române, sub forma unei scurte istorii de la perioada veche la cea contemporană indicându-li-se sursele de documentare on-line.

Traducerea literară ca act de comunicare la intersecția dintre culturi

Predarea poeziei românești studenților străini prin intermediul traducerilor literare în limba engleză

... a beneficiat, începând din 2011, de publicarea on-line a lucrării *Compendium of Translated Poetry*, editată la București, la editura *Contemporary Literature Press*, de C. George Săndulescu și Lidia Vianu (<http://editura.mttlc.ro/carti/compendium-of-translated-poetry.pdf>) antologie bilingvă care pornește de la binecunoscutul paradox al educației: încercând să învățăm din ceea ce mai mult și mai multe lucruri noi, de cele mai multe ori uităm să protejăm și să păstrăm lucrurile cu adevărat valoroase. Sincronizarea evoluției poeziei românești cu cea engleză a condus la întocmirea unei lucrări reprezentative pentru comparatismul liric și pentru ilustrarea mijloacelor și procedeelelor poetice specifice. Poezia românească tradusă în engleză și poezia engleză în vers românesc se împletesc într-o ediție de 700 de pagini cu abordare cronologică. Pentru cunoșcătorii literaturii engleze și pentru cei care se întâlnesc pentru prima dată cu antologia liricii românești în traducere, lectura comparată este și va rămâne un demers util. Dacă o astfel de antologie de traducere comparativă ar fi fost realizată pentru literatura română și pentru spațiul portughez, de bună

specificitatea momentului literar românesc. Din acest punct de vedere, puține ediții ale poeziilor eminesciene respectă aceste coordonate ale comunicării prin intermediul traducerilor, oferind repere necesare și specifice înaintea lecturii propriu-zise. Un exemplu de ediție bilingvă este „Eminescu, Mihai Poezii = Poesias, ediție bilingvă româno-portugheză; trad. Carlos Quieroz, Luciano Maia, Victor Buescu, București, Fundația Culturală *Libra*, 2000, 248 p. Repere înaintea lecturii, traducere de Micaela Ghițescu”. Când vorbesc despre Eminescu, românii au păstrat, între clișeele lor de rostire imediată, alăturarea numelui poetului de cel al Luceafărului, ca un semn al înălțimii și al majestății pe care rostirea și lirica românească a dobândit-o prin intermediul creației sale. După mai bine de 100 de ani, românii continuă să vorbească limba română creată parcă după tipar mitic cosmogonic de Eminescu și acest lucru a rămas piatra de încercare pentru oricare nouă tălmăcire într-un alt grai. De-a lungul timpului, străinii și românii au încercat, deopotrivă, să realizeze transpoziția textelor eminesciene, în mod special a celor lirice, în limba engleză, considerată limba de circulație internațională care s-a afirmat în veacul XX. În perioada interbelică există patru încercări de acest tip, una în colaborare a unui autor român

seamă că limba de circulație internațională ar trebui să rămână referința, fără a se elimina traducerile în portugheză și în română ale celor mai importante creații lirice. În istoria literaturilor, traducerile sunt punți de legătură între culturi și orice neam care se respectă își promovează valorile străduindu-se să le facă cunoscute întregii umanității. În zilele noastre, într-o epocă în care succesul operei unui autor este legat de marketing și de conceptul de best-seller, într-o lume a cărții inundată de titluri noi, de autori noi, menținerea în atenția publicului a operei unui valoros intelectual român din veacul al XIX-lea este și meritul traducătorilor săi, al acelor creatori care, în virtutea talentului lor și a admirației pentru operă, creează echivalențe de sensibilitate și inteligență în limba în care tălmăcesc. Alexander Fraser Tytler, în *Essay on the Principles of Translations (Eseu despre principiile traducerilor)*, scrisese, încă din 1791, că o traducere valoroasă este „o versiune în care spiritul viu al originalului și întreaga sa măreție sunt restituite cu mijloacele altei limbi, într-un grad atât de înalt, încât vorbitorul acelei limbi trăiește aceeași emoție pe care a trăit-o la lectură vorbitorul limbii în care opera a fost scrisă”.

Dacă, după aproape un veac de la apariția operei eminesciene în limba română, s-a încheiat editarea operelor sale complete, e clar că misiunea traducătorului este aceea de a păstra nu numai emoția pe care a trăit-o la lectură vorbitorul de limbă română, ci și de a explica prin raportare la noul context cultural

cu unul străin *Poems of Mihai Eminescu. Translated from the Rumanian and rendered into the original meters by E. Sylvia Paukburst and I. O. Ștefanovici, Ph.D. with a preface by George Bernard Shaw with an introduction by N. Iorga Poezii de Mihai Eminescu traduse din română și aranjate în ritmul original de E. Sylvia Paukburst și I. O. Ștefanovici, dr. în filologie, cu o prefață de George Bernard Shaw și o introducere de Nicolae Iorga*, London, Kegan Paul, Trench, Trubner & Co., Ltd. 1930, XXIV + 120 p., și trei ale unor autori români: *Sonnets Eminescu*, București, Socec s.a., f.a. aflată la BCU cu numărul de inventar 1151550, *Poems Mihai Eminescu translated by Dimitrie Cuclin*, București, Bucovina, I.E. Torouțiu, fără an, datată, totuși, de bibliografi, 1938, după dedicația autografa a autorului către Lucian Blaga, aflată la BCU III 404217, și *Poems Mihai Eminescu translated from the Romanian by Peter Grimm*, Cluj, Tipografia C.R. 1938, BCU III 41800. Edițiile Eminescu în engleză, disponibile în marile biblioteci din România, indicate de bibliografie, nefiind toate on-line, își îndeplinesc menirea de punți de comunicare doar dacă aceste punți vor fi deschise cât mai curând.

Esențialul în relațiile dintre popoare și culturi este faptul că predarea unei literaturi prin intermediul traducerilor permite o mai bună cunoaștere a sufletului unui neam, a valorilor și aspirațiilor acestuia. Este clar că dezvoltarea culturii respective este îmbunătățită de traducerea valorilor, dar și de valoarea traducerilor.

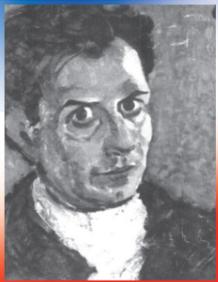
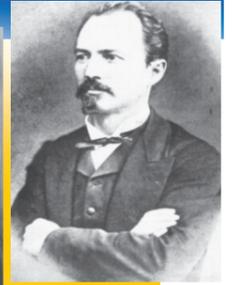
Bibliotecile on-line și învățarea interculturală

În istoria culturii contemporane, studiile de literatură română în lume se află într-un moment de tranziție, datorat schimbării și diversificării suportului de lectură.

Acest fapt a determinat transformări majore la nivelul managementului procesului de instruire. Faptul este asemănător cu trecerea de la scrierea pe tăblițele de lut pe velinul manuscriselor și cu cea de la scrierea manuscriselor la scrierea cu ajutorul tiparului. Dacă aceste tranziții în privința suportului de scriere s-au făcut odinioară în sute de ani, în zilele noastre tranziția a însemnat, cu aproximație, două decenii în privința digitalizării filologiei din România. *Biblioteca Digitală a Bucureștilor* - <http://www.digibuc.ro/> -, primul proiect de digitalizarea patrimoniului cultural, este modalitatea prin care limitele de timp și de spațiu ale cunoașterii existente în trecut sunt dizolvate. Digitalizarea cărților permite nu numai accesul la conținutul acestora, dar și protejarea cărților fizice, fără a restricționa accesul la conținut. Din punctul de vedere al cercetării umaniste, accesul liber la vechile texte rare prin intermediul digitalizării cărților reprezintă una dintre primăverile culturale ale lumii globalizate. Forța colecțiilor vechi și importanța lor pentru câmpurile de cercetare deschise în domeniul literaturii române vechi, moderne și contemporane, precum și al literaturii comparate permite unirea virtuală a materialelor dispersate în biblioteci, arhive și muzee din țară și din întreaga lume, pentru ca acest important fond de patrimoniu cultural să fie accesibil în prezent și în viitor. Literatura română, destul de puțin cunoscută peste granițele țării prin intermediul traducerilor, are de câștigat în condițiile în care la nivel național este foarte clar urmărit și definitivat țelul fundamental al digitalizării: crearea fondului virtual de lectură, răspândirea lui, gestionarea și conservarea acestuia. În procesul de comunicare interculturală, profesorii și discipolii sunt pe drept cuvânt importanți creatori ai acestei noi paradigme culturale.

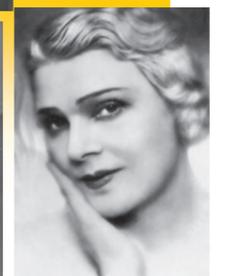
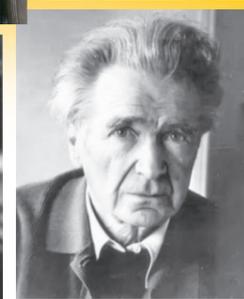
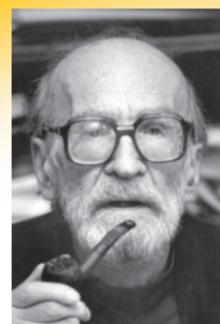
Ziua Culturii Naționale

Cele șapte arte în Panteonul Național

România
lui Ovidiu
își caută originile
poetice și culturale

Paolo Isotta

Ars Poetica

Prima dintre cele șapte arte cuprinse în ritmul timpului, poezia lui **Mihai Eminescu** este pentru poporul român ceea ce era poezia pentru Hegel, *arta perfectă*, cea care plonja în cele mai profunde sentimente, dincolo de material. Sinonim cu a noastră cultură națională, Mihai Eminescu rămâne cel mai de preț simbol pentru Poezie. Pentru a fi onești și autentici, când vorbim despre Eminescu, trebuie mai întâi să-l recitim. (...) *Un student român la Viena și Berlin, care știa germane și franceza, voia să absoarbă istoria religiilor, astronomie, filosofie, fizică, etnopsihologie, geopolitică, să facă simultan metafizică și gazetărie angajată. Un suflet romantic de dat armoniei universale, dar pe care malaxorul politicianismului valah l-a pulberizat într-o nimicnicie firii sale. Ce lecție mai sublimă și mai tristă, totodată, de romanitate se poate închipui?*, scria criticul literar Dan C. Mihailescu. În plan național, Eminescu este exponentul nedesmințit al pământului nostru, expresia integrală a sufletului românesc. Cele mai importante teme ale creației eminesciene sunt: natura, folclorul și istoria. În plan global, Mihai Eminescu este ultimul mare romantic și cel care deschide porțile către literatura secolului XX. În plus, este poetul care a adunat în versuri concepte filosofice și descrieri istorice, îmbinând fabulos arhaic folcloric cu filosofia lui Schopenhauer și a altor personalități mondiale. Este poetul care ne-a permis accesul la universalitate. Drumul deschis de el va fi continuat de mulți alți reprezentanți ai celor șapte arte.

Emil Cioran, scriitorul și filosoful fără patrie (a trăit și a murit ca apatrid în Franța, în 1995) a fost cel care a dus pesimismul caracteristic unor opere eminesciene pe culmile sublimului și ale universalității. Unul dintre românii revendicați și de alte culturi naționale, în speță cea franceză. *Să fie oare pentru noi existența un exil și neantul o patrie?* Este întrebarea pusă de Cioran în 1932, căreia i-au răspuns amplu, prin opera lor, Albert Camus și Jeann Paul Sartre.

Mircea Eliade, adolescentul miop, care și-a luat cu greu corigențele, a fost unul dintre cei mai mari scriitori, filosofi și istorici ai religiei în plan universal. Eliade a fost fascinat încă din copilărie de folclorul românesc și de religie, iar pe măsură ce a crescut o ajuns la concluzia că toate religiile lumii au o sursă comună. Personalitatea lui Mircea Eliade a demonstrat clar că o cultură precum cea românească poate da elemente de universalitate la fel de puternice precum culturile mari. Opera lui Mircea Eliade a fost tradusă în 18 limbi.

Un Panteon al Culturii Române fără **Tudor Arghezi** ar fi șchiop. Cel mai mare poet al secolului XX, cum îl numea **Tudor Vianu**, scrie timp de mai bine de șapte decenii: a „alterat” poezia cu ziaristica, a fondat ziare și reviste efemere, și-a făcut auzită vocea în tot soiul de prilejuri, întovărășind pamflete în cel mai violent ton cu poezii concepute în registru liric, sentimental. Problema esențială a creației lui Arghezi este aceea a conștiinței care caută și se frământă, dar pune totul în termeni înțelegeri simple, concrete, primordiale.

Asemenea lui Honore de Balzac, cu care a și fost comparat de multe ori, **Mihail Sadoveanu** este cel mai mare prozator român. Sadoveanu sau *însăși natura care se contemplă pe sine și se tâlmăcește singură în termenii de conștiință*, cum îl va defini **Lucian Blaga** (primul român propus pentru decernarea Premiului Nobel), a avut o evoluție lentă inițial, urmând ca apoi să explodeze în adevărate romane fluviu, *Neamul Șoimăreștilor*, *Zodia Cancerului*, *Frații Jderi* etc – inspirate de folclorul și istoria românească. *Priveștiștile și simfoniile naturii sunt, în cărțile lui M. Sadoveanu, infinite; opera lui însăși e o țară, pe care o străbatem, mereu uimiți de splendoarea și ineditul ei...* spunea **George Călinescu**.

Muzica

Dintre cele șapte arte, cea de-a doua din ritmul timpului este muzica. Reprezentarea muzicii românești în calendarul universal se dovedește mai mult decât generoasă.

George Enescu este considerat unul dintre cei mai proeminenți muzicieni a primei jumătăți a secolului XX. Cântat și onorat pe toate meridianele globului, cele mai cunoscute lucrări ale sale (*Poema română*, două *Rapsodii române*, trei suite pentru orchestră - printre care Suita a III-a, *Săteasca*, 1938) sunt creații în care folclorul românesc atinge un înalt grad de rafinament, iar cuvântul român apare frecvent. *Perfecțiunea, care este pasiunea atâtor oameni, nu mă interesează. Ceea ce contează în artă este să vibrezi tu însuși și să îi faci pe ceilalți să vibreze*, spunea Enescu, cel care, la vârsta de trei ani, s-a îndrăgostit de muzica românească, ascultând un taraf de lăutari.

Sergiu Celibidache, dirijor, compozitor, filozof, matematician, personalitate artistică marcantă în muzica universală din a doua jumătate a secolului XX, s-a născut pe 28 iunie 1912 și a murit pe 15 august 1996. A devenit aproape un mit în lumea baghetei. Celibidache s-a impus, atât prin prezența spectaculoasă la pupitrul, cu o gestica expresivă și fascinantă, cât și prin gândirea originală, unică, de interpretare a diverselor stiluri muzicale.

Dinu Lipatti, așa cum, în domeniul compoziției, George Enescu este considerat un simbol pentru creația cultă românească, este socotit în arta pianistică, până astăzi, fără egal. Deși a trăit doar 33 de ani, Dinu Lipatti își ocupa locul în galeria marilor interpreți, prin muzicalitatea și sensibilitatea ieșite din comun, tușul catifelat, tehnica impecabilă, prin trăirile și mistuirea interioară.

De la compozitori, dirijori și interpreți de excepție, ajungem la marii cântăreți de operă, de la Haricleea Darclee, Viorela Cortez, Ileana

Cotrubaș, Corneliu Fănașanu, Felicia Filip, Arta Florescu, Nicolae Herlea, Magda Ianculescu, Dan Iordăchescu, Eugenia Moldoveanu, Mariana Nicolescu, David Ohanesian, Ludovic Spiess, Petre Ștefănescu Goangă, Valentin Teodorian, Leontina Văduva, Virginia Zeani, la Angela Gheorghiu...

Pasărea Măiastră - **Maria Tănase** - ocupă un loc aparte în tot acest Panteon al culturii naționale. Repertoriul cântăreței a fost vast, înglobând cântece din toate regiunile României. Vocea ei i-a încântat pe români, iar prin intermediul tunelelor internaționale artista a devenit cunoscută dincolo de plaiurile mioritice. *Regină a cântecului popular*, Maria Tănase a ilustrat prin cântecele sale valorile autentice românești, fiind desemnată să reprezintă cântecul popular românesc la Expoziția universală de la New York din mai 1939, acompaniată de maestrul Grigoraș Dinicu, unde a cântat în fața președintelui american H. Hoover, a lui André Gide, Yehudi Menuhin, Constantin Brâncuși și George Enescu.

Dansul

cea de-a treia componentă din ritmul timpului, este magistral reprezentată de **Alina Cojocaru**.

„Există astăzi o balerină mai larg apreciată pe plan mondial decât Alina Cojocaru? Această dansatoare de origine română a fost instruită la Kiev, dar și-a desfășurat cea mai mare parte a carierei sale profesionale la Londra. Ea întruchipează fragilitatea și strălucirea lui Giselle, dar și farmecul care cucerește inimi al Aurorei (*Frumoasa Adormită*), cu o tehnică și stil care au pus în lumină multe alte roluri”. Sunt doar câteva dintre elogiile recente aduse de presa americană.

Teatrul

ultima mare componentă

din ritmul timpului al celor șapte arte Este ilustrat reprezentat la nivel național și internațional de **Ion Luca Caragiale** și **Eugen Ionescu** și de câteva dintre talentele actorești care au adus numele României pe mai toate scenele lumii, din care menționăm, din lipsă de spațiu, doar pe **Elvira Popescu**.

Caragiale, deși a scris doar nouă piese, este considerat cel mai bun dramaturg român pentru că a reflectat cel mai bine realitățile, limbajul și comportamentul românilor. Caragiale este unul dintre principalii fondatori ai teatrului național. Operele sale, în special comediiile, sunt exemple excelente ale realismului critic românesc.

Eugen Ionescu (Ionesco, după ortografia franceză) este inventatorul teatrului absurd, așa cum un alt mare român, **Tristan Tzara**, a fost inventatorul curentului *Dada* în poezie, în principal, și artă, în general. Anul 1970 îi aduce lui Eugen Ionescu o importantă recunoaștere: alegerea sa ca membru al Academiei Franceze, devenind primul scriitor de origine română cu o atât de înaltă distincție.

Elvira Popescu a absolvit Conservatorul de Artă Dramatică din București, fiind apoi angajată la Teatrul Național. A fondat *Teatrul Mic* și *Excelsior*, alături de actorii Ion Manolescu și Ion Iancovescu. Louis Verneuil, unul dintre cei mai populari autori de vodeviluri ai momentului, a angajat-o în anul 1923 la *Théâtre de la Michodière* din Paris, fiind primită cu ovații de către critica franceză. Alături de

piesele lui Louis Verneuil, a mai fost distribuită și în creațiile lui Henry Bernstein, André Roussin și Sacha Guitry.

Sculptura

din categoria ritmul spațiului Cealaltă mare categorie a valențelor culturale ale unei nații îl aduce în prim plan pe Constantin Brâncuși, reprezentantul cel mai de preț al sculpturii românești și universale.

Brâncuși, *cioplitorul de suflete*, povestește: *Dumnezeirea este pretutindeni; și când uiți cu desăvârșire de tine însuși, și când te simți umil, și când te dăruiești. Divinitatea rămâne în opera ta; ea este magică... Ei bine, o doamnă de la New York, care a simțit într-adevăr acest lucru, a plâns și a îngenuncheat în fața uneia dintre Măestrelor mele*. Brâncuși este socotit unul dintre cei mai mari sculptori ai secolului XX. El a eliberat sculptura de toate elementele secundare, care o sufocau, alegând să prezinte realitățile în esența lor. Toate lucrările sale au un puternic substrat spiritual, moștenit din viața satului românesc. Fără a greși, putem spune că Brâncuși a descoperit lumii occidentale dimensiunea profund spirituală a fiecărui lucru.

Pictura

Nicolae Grigorescu este fondatorul picturii române moderne, urmat de **Ion Andreescu** și **Ștefan Luchian**, devenit un simbol pentru generația de artiști care, în primele decenii ale secolului al XX-lea, căutau să identifice și să aducă la lumină valorile definitorii ale spiritualității românești. Școlit la Paris, cu expoziții în orașul luminilor, Nicolae Grigorescu a marcat în peisajele sale apariția impresionismului.

Arhitectura

prima, de fapt, din cadrul celor șapte arte și exponent al ritmului spațiului, are ca primi reprezentanți pe **Ion Mincu** și **Petre Antonescu**. Pe Ion Mincu îl știe toată lumea, dar despre arhitectul, pedagogul, planificatorul urban, restauratorul de monumente istorice și academicianul român Petre Antonescu nu se știe mare lucru. El a fost ales membru titular al Academiei Române, iar printre lucrările sale cele mai reprezentative se numără fosta clădire a Primăriei Municipiului București (1906-1910), a Băncii de Investiții din București (1915-1923), *Arcul de Triumf*, monument închinat Marii Uniri din 1918, inaugurat la 1 decembrie 1936.

Filmul - cea de-a șaptea artă

Dacă, despre **Maia Morgenstern** sau **Marcel Iureș**, toată lumea știe că arta lor actoricească a depășit demult granițele României, despre singurul român care a contribuit la construirea celei de-a șaptea artă - filmul, **Jean Negulesco**, primul mare star de origine română la Hollywood, nu-și mai amintește aproape nimeni. A obținut o stea pe celebrul *Walk of Fame*, a fost membru în Academia Americană de Film și unul dintre cei mai apreciați cineaști ai vremii sale. Negulesco a devenit celebru după ce a regizat *How To Marry a Millionaire* (1953) - pentru care a fost recompensat cu un premiu BAFTA, care a adus unul dintre cele mai admirate triouri feminine de pe marile ecrane: Marilyn Monroe, Lauren Bacall și Betty Grable. A fost printre cineaștii care au propulsat-o pe Marilyn Monroe la Hollywood și au ajutat-o să devină celebră. A devenit unul dintre cei mai importanți regizori de la Hollywood, nominalizat la *Oscar* pentru cel mai bun regizor, cu filmul *Johnny Belinda*. Jean Negulesco rămâne singurul român get-beget care a avut cetatea filmului, Hollywood, la picioare.

Toate aceste nume, alături de multe, multe altele, care au făcut și au dus faima culturii noastre în lume, constituie motive de mândrie pentru orice român. Fie că sunt din literatură, din muzică, din teatru sau film, din sculptură, pictură ori arhitectură, au marele merit de a fi făcut Cultura Națională cunoscută mai departe de granițele țării.

Îi sărbătorim pe toți, la 15 ianuarie, în fiecare an.

Gabriela MOLDOVEANU